

NAUJIENLAIŠKIS

Nr. 23

2010-04-02

Mieli kolegos,

Su Atgimimo švente!

Atsinaujinkime, kad šviesiomis
mintimis pradėtume naują
gamtos ciklą.Gražių, prasmingų, viltingų
šv. Velykų!Lietuvių kalbos instituto direktorė
doc. dr. JOLANTA ZABARSKAITĖ

MAŠININIS VERTIMAS IŠ LIETUVIŲ Į ANGLŲ KALBĄ – JAU INTERNETE

Interneto tinklapyje <http://mvlab.lki.lt> jau prieinama bandomoji mašininio vertimo sistema, galinti versti tekstus iš lietuvių į anglų kalbą. Vėliau bus galima versti tekstus ir iš anglų į lietuvių kalbą. Savo jėgas šiame projekte sutelkė Lietuvių kalbos institutas ir kalbinių technologijų plėtra užsiimanti bendrovė „Tilde informacinės technologijos“ („Tilde IT“).

Lietuvių kalbos institutas sistemina ir skaitmenina įvairius lietuvių kalbos išteklius. Skirtingų tipų lietuviški tekstai ir žodynai yra reikalingi, kad mašininio vertimo sistema galėtų patikrinti žodžių ar jų junginių taisyklumą, ar jie yra vartojami mūsų kalboje.

„Džiugu, kad savo darbu prisidedame prie šiuolaikinių kalbinių technologijų kūrimo. Tikiu, kad šis mūsų darbas bus itin naudingas. Žmonės galės kur kas greičiau rašyti tekstus anglų kalba, o ateityje ir angliškai nemokantys žmonės nesunkiai supras tekstus užsienio kalba“, – džiaugiasi Lietuvių kalbos instituto direktorė doc. dr. JOLANTA ZABARSKAITĖ.

Šiuo metu naujos mašininio vertimo sistemos tikslumas siekia 30,3 procentus. Planuojama, kad ateityje ji vers tekstus 60 procentų tikslumu.

Šiandien internete prieinama mašininio vertimo sistemos beta versija nėra galutinis Lietuvių kalbos instituto ir „Tilde IT“ darbo rezultatas, todėl jos kūrėjai įspėja, kad kol sistema yra kuriama ir tobulinama, dviprasmiškai išverstų žodžių gali pasitaikyti. Todėl iš pradžių patiems vartotojams gali tekti šiek tiek pasikoreguoti išverstą tekstą. Kadangi mašininio vertimo sistemos kūrimas yra ilgas ir nenutrūkstamas procesas, kūrėjai negali tiksliai pasakyti, kada visiškai baigs mašininio vertimo sistemos kūrimo darbus.

„Tilde IT“ direktorius VACLOVAS PRANSKŪNAS norėtų į kūrimo procesą įtraukti kuo daugiau visuomenės. „Galbūt bandysime sukurti specialų internetinį žaidimą, susijusį su lietuvių kalba. Jį žaisdami žmonės padėtų kaupti žodžių duomenų bazę, kurią būtų galima panaudoti mašininio vertimo sistemos kūrimo procese. Nesinori, kad tai būtų vien Lietuvių kalbos instituto ir mūsų projektas. Gerai verčianti mašininio vertimo sistema reikalinga daugeliui“, – įsitikinęs V. PRANSKŪNAS.

Vertimo vedlio užuomazga

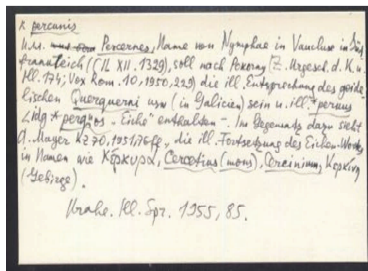
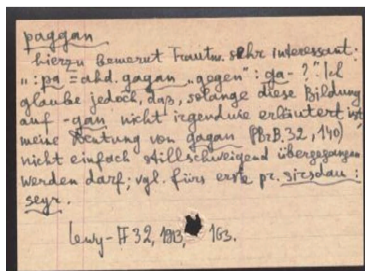
Prieš daugiau nei ketverius metus informacinių technologijų bendrovė „Tilde IT“ sukūrė pirmąją šalyje automatizuotą vertimo įrankį „Vertimo vedlys“, kuris palengvina interneto puslapių ir elektroninių laišku skaitymą užsienio kalba – išverčia vartotojo pasirinktus žodžius ar jų junginius. „Vertimo vedlys“ buvo mašininio vertimo sistemos kūrimo darbų užuomazga.

V. TOPOROVO TEZAURŲ KARTOTEKA

V. Toporovo dukterys maloniai paskolino Lietuvių kalbos institutui kalbininko Vladimiro Toporovo tezauro „Prūsų kalba. Žodynas“ kartoteką. Pastaroji buvo suskaitmeninta ir parengta kortelių perraša. Planuojama kortelių vaizdus susieti su perraša, o duomenų patikimumą ir perrašymo tikslumą tikrins tarptautinė redaktorių kolegija.

Į tarptautinę redaktorių kolegiją yra įtraukti Lietuvių kalbos instituto darbuotojai:

doc. dr. JOLANTA ZABARSKAITĖ
prof. dr. GRASILDA BLAZIENĖ
dr. ALMA RAGAUSKAITĖ
MINDAUGAS ŠINKŪNAS

V. Toporovo tezauro „Prūsų kalba. Žodynas“ kortelės.